

Anmälan mot Länsarbetsnämnden i Skåne län angående handläggningen av anvisningar till arbetsmarknadsutbildningar

---

Anmälan

AA klagade i en anmälan till JO på hur arbetsförmedlingen Helsingborg/Höganäs, en enhet inom Länsarbetsnämnden i Skåne län, hade handlagt hans ansökningar om arbetsmarknadsutbildningar. Han var kritisk till att arbetsförmedlingen inte dokumenterat och motiverat sina beslut samt att den alltför sent och inte i tillräcklig omfattning hade informerat honom om vad som krävdes för att få delta i utbildningarna.

I anmälan anfördes i huvudsak följande. Den 26-27 februari 2001 gick AA en brandskyddskurs. Inför kursen fick han inget formellt beslut om att han skulle få gå kursen. Han fick därmed inget aktivitetsstöd under kursen och han var inte heller försäkrad under utbildningstiden.

I februari 2001 påtalade AA hos arbetsförmedlingen att han hade behov av att gå en köldmediekurs och han lämnade en offert på utbildningen till arbetsförmedlingen. Efter två månader hade han inte fått besked om han fick gå kursen och han tog kontakt med arbetsförmedlingen. Han fick då besked om att han inte skulle anvisas utbildningen eftersom han hade arbete framöver. Han begärde omprövning av beslutet. Omprövningen föranledde ingen ändring. Som skäl angavs att det skulle finnas en anställningsgaranti för att deltagande i utbildningen skall beviljas. Denna information borde han ha fått tidigare.

Den 15-17 oktober 2001 gick AA en tankfartygsoperativ kurs. Inför kursen skrev handläggaren vid arbetsförmedlingen i AA:s daganteckningar att han "ev. behöver tankfartygsoperativ kurs i Kalmar". Inför kursen ringde AA till utbildaren och fick veta att han var anmäld till kursen. Han efterfrågade ett formellt beslut hos arbetsförmedlingen men fick inget. När han återvände hem efter ett vikariat till sjöss hade kallelse till kursen kommit och han gick utbildningen i Kalmar. När han efter utbildningen begärde ersättning för resor och logi i samband med utbildningen fick han besked att arbetsförmedlingen hade avbokat kursen för hans del och att han inte hade anvisats till utbildningen. Detta uppmärksammades inte under

utbildningen eftersom utbildaren trodde att han var privatelev. Arbetsförmedlingen omprövade därefter sitt beslut och beslutade retroaktivt om anvisning till kursen.

Utredning

Akten i ärendet inhämtades från förmedlingen. Anmälan remitterades därefter till Länsarbetsnämnden i Skåne län för utredning och yttrande. Länsarbetsnämnden anförde följande i sitt remissvar.

AA tar i sin anmälan upp flera olika saker. Han är allmänt missnöjd med sin handläggare och de kontroverser som uppstått har företrädesvis handlat om olika kortare arbetsmarknadsutbildningar som AA ansett sig ha behov av och blivit lovad muntligen för att sedan få avslag.

Som framgår av daganteckningarna (bilaga 2) från AIS (Arbetsförmedlingens informationssystem) har AA haft kontakt med arbetsförmedlingen Helsingborg/Höganäs sedan augusti månad 2001.

Han har anmält intresse för tre olika arbetsmarknadsutbildningar i brandskydd, köldmedia och tankfartygsoperativ kurs. Av dessa utbildningar anvisade Arbetsförmedlingen AA till brandskyddsutbildningen och tankfartygsoperativ kurs. Den sistnämnda utbildningen anvisades AA till efter att han begärt omprövning av tidigare beslut att inte anvisa honom till utbildningen.

Utbildningen i köldmedia har Arbetsförmedlingen ej anvisat AA till med motiveringen att han inte behöver utbildningen för att få jobb. Av daganteckningarna framgår att det har varit en diskussion mellan AA och hans handläggare kring denna utbildning. Han har fått besked att om han skaffade ett intyg från en arbetsgivare som var beredd att anställa honom så var Arbetsförmedlingen beredd att ompröva sitt beslut. Uppgifterna finns införda i daganteckning i AIS 2001-04-06 och i handlingsplanen från 2001-02-13.

Arbetsmarknadsutbildning syftar till att stärka den arbetssökandes möjligheter att få ett arbete och skall underlätta för arbetsgivarna att få arbetskraft med rätt kompetens. Det är Arbetsförmedlingen som anvisar till arbetsmarknadsutbildning. En arbetssökande kan begära omprövning av arbetsförmedlingens beslut att inte anvisa en person till arbetsmarknadsutbildning.

Det är uppenbart när man läser AA:s skrivelser, daganteckningar i AIS och yttrandet från arbetsförmedlingschefen att kommunikationen mellan AA och hans handläggare ej fungerat. Det är svårt att avgöra om fel har begåtts när ord står mot ord.

Länsarbetsnämnden kan dock ej se att några formella fel har begåtts under handläggningen. Anvisningen till fartygsoperativ kurs gjordes visserligen retroaktivt. Det retroaktiva beslutet berodde dock på att AA hade arbete och var till sjöss ända fram till utbildningen började på några dagar när.

Som tidigare angivits är det uppenbart att det föreligger kommunikationsproblem mellan handläggaren och AA och Arbetsförmedlingen har därför beslutat att AA framöver skall få en ny handläggare vilket länsarbetsnämnden bedömer vara ett riktigt beslut.

Till remissvaret var fogat ett yttrande från chefen för arbetsförmedlingskontoret i Helsingborg.

AA tillhör en yrkeskategori som är mycket gångbar på arbetsmarknaden. Det innebär att det finns gått om arbete och den sökande behöver inte gå arbetslös någon längre tid. Kompetensförstärkning via arbetsförmedlingen blir därför aktuell endast i vissa situationer.

Angående de tre nämnda utbildningarna:

Kortare utbildningar som ex **Brandskyddsutbildning** på två dagar som bedrivs i Helsingborg beviljas kurskostnad medan den sökande går kvar på a-kassa ersättning. Detta är den sökande väl informerad om, i detta fall även AA.

Kunskap motsvarande **Köldmedieutbildning** behövs endast av en person i maskinistbefattning på ett fartyg. Det innebär att det är i allmänhet ordinarie anställd maskinchef som innehar denna kunskap. Arbetsförmedlingen går endast i undantagsfall in och betalar denna relativt dyra utbildning och i sådana fall skall det finnas jobbgaranti. Detta är inget specifikt för Helsingborg utan är en policy som gäller i hela landet. Enligt handläggaren blev AA informerad om arbetsförmedlingens regler och handläggning av ärendet.

När det gäller **Tankfartygsoperativ kurs** har arbetsförmedlingen vid omprövning 2001-11-06 beslutat att betala denna som arbetsmarknadsutbildning enligt de avtal vi har med Sjöfartshögskolan i Kalmar och ersätta AA för de kostnader han har haft för resor och logi i samband med utbildningen.

Av anmälan framgår att det ofta uppstår missförstånd och misstolkningar mellan handläggaren BB och AA. Missuppfattningar som försvårar kontakten mellan förmedlingen och den sökande. För att underlätta för AA framöver kommer han vid nästa arbetslöshetsperiod att få ny handläggare.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

JO:s granskning avser i första hand en kontroll av att myndigheter och deras befattningshavare i sin verksamhet följer lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Granskningen är av rättslig art och avser främst tillämpningen av gällande förfaranderegler. JO kan inte ändra eller upphäva ett beslut som en domstol eller en annan myndighet har fattat. Inte heller brukar JO ta ställning till om beslutet är riktigt i sak. Jag har därför begränsat min utredning till att avse frågan huruvida handläggningen vid arbetsförmedlingen har varit korrekt från formell synpunkt.

AA:s kontakt med arbetsförmedlingen har, såsom länsarbetsnämnden anført, präglats av brister i kommunikationen mellan AA och hans handläggare. AA är i flera avseenden kritisk till den bristande information han har fått från arbetsförmedlingen, bl.a. angående kravet på anställningsgaranti för deltagande i köldmedieutbildningen. Det kan av AA:s akt och daganteckningar inte närmare utläsas vilken information AA har efterfrågat, när det har skett eller vilken information han har fått och när. Eftersom uppgift i flera fall står mot uppgift finner jag det inte möjligt att närmare utreda dessa frågor.

AA har vidare framfört kritik mot att han inte har fått några formella beslut angående sitt deltagande i de olika arbetsmarknadsutbildningarna.

Erbjudande om deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program, t.ex. arbetsmarknadsutbildning sker genom anvisningar. Något krav på att en anvisning skall dokumenteras i en särskild beslutshandling uppställs inte. Anvisningen måste dock på något sätt dokumenteras i t.ex. handlingsplanen eller i Arbetsförmedlingens informationssystem (AIS).

Enligt 3 § AMS administrativa föreskrifter om handläggning av ärenden om aktivitetsstöd skall en underskriven anvisning förvaras hos den instans som gjort

anvisningen. Enligt 6 § samma föreskrifter skall den arbetssökande skriftligen meddelas samtliga anvisningar. Den som nekats anvisning till ett program kan begära att länsarbetsnämnden omprövar beslutet (39 § förordningen, 2000:634, om arbetsmarknadspolitiska program). Omprövningen bör enligt 12 § AMS administrativa föreskrifter (AMSFS 2001:3) om handläggningen av ärenden om arbetsmarknadspolitiska program utföras av någon annan tjänsteman än den som har fattat det ursprungliga beslutet. Beslut om nekad anvisning kan inte överklagas.

När det gäller brandskyddsutbildningen framgår det av daganteckningarna att det har beslutats att AA skulle få delta i denna och det finns i akten ett underlag för anvisning. Huruvida AA skriftligen underrättats om anvisningen framgår inte men det framgår att arbetsförmedlingen beslutet om kursen i samband med att AA besökte förmedlingen. Under denna kurs utgick inte något aktivitetsstöd. AA är kritisk till detta. I förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring finns bestämmelser om att arbetslöshetsersättning i vissa fall kan lämnas till personer under utbildning. Enligt kontorschefen vid arbetsförmedlingen har AA underrättats om att han under utbildningen skulle erhålla fortsatt arbetslöshetsersättning. Jag vidtar därmed inga ytterligare åtgärder i denna fråga. Jag tar inte heller ställning till om den aktuella utbildningen var en sådan utbildning för vilken arbetslöshetsersättning kan utgå. När det gäller försäkringsskyddet under utbildningstiden borde AA ha underrättats om vad som gällde under kurstiden, se 49 § AMS allmänna råd (AMSFS 2001:2) om tillämpningen av förordning (2000:634) arbetsmarknadspolitiska program.

Av daganteckningarna framgår inte arbetsförmedlingens ställningstagande till den tankfartygsoperativa kursen. AA har emellertid uppfattat det som om han anvisats kursen före kursstart, vilket dock ej skett. Uppenbarligen har det uppstått ett missförstånd. Arbetsförmedlingen har dock i efterhand beviljat ersättning för uppkomna kostnader. Jag finner därmed inte anledning att uttala mig i frågan.

Jag noterar vidare att det finns vissa brister i dokumentationen av ärendet. På ett flertal ställen i daganteckningarna står endast antecknat "telefon" samt "besök" utan angivande av vad som behandlats vid dessa samtal och möten. Även i övrigt uppvisar daganteckningarna brister. Bl.a. gjordes det den 8 maj 2001 en omprövning av ett beslut vilket inte är redovisat i daganteckningarna. I förarbetena (prop. 1993/94:235 s. 23) till lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister som ersatts av lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten anges att utgångspunkten för dokumentationen av handläggningen vid den offentliga arbetsförmedlingen eller arbetsmarknadsinstitutet bör vara att det skall vara möjligt att följa ett ärende från början till slut. För att det skall vara möjligt krävs tydligare anteckningar än dem som har gjorts i AA:s ärende.

Vad som i övrigt framkommit föranleder inga uttalanden eller åtgärder från min sida.

Jag avslutar ärendet med den kritik som ligger i det nyss sagda.